

عنوان مقاله:

فرایند تکوین «خیر کبیر» (خوانشی تمدنی از آیه ی «سنبله» در قرآن کریم)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات بنیادین تمدن نوین اسلامی، دوره 4، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

حبیب اله بابائی - استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، رئیس پژوهشکده مطالعات تمدنی و اجتماعی

فاطمه مرادی - کارشناس ارشد مطالعات قرآنی- تمدنی، حوزه جامعه الزهرا قم.

خلاصه مقاله:

تمدن دارای معنای هنجاری است و یکی از عناصر آن امر هنجاری، وجود متراکم نیکی ها، معروف ها، و خیرها در فرایند تمدنی است. اینکه چه «خیر»ی می تواند در تراز یک تمدن ظاهر شود و در صورتبندی تمدن نیز نقش ایفا کند و اینکه زایش «خیر تمدنی» چه ساز و کاری را طی میکند و خیر خرد چگونه تبدیل به خیر کلان اجتماعی میشود، سوال مرکزی این مقاله است. در این مقاله نه به همه ی ابعاد تمدنی «خیر»، بلکه صرفا به خوانشی تمدنی از عنصر «خیر» پرداخته شده است تا با استفاده از آیه «سنبله» در قرآن، فرایند بزرگشدگی و کلان بودگی خیر را در مقیاس یک جامعه و یا تمدن معلوم کند و از منظر الهیاتی بر این آموزه تاکید نماید که عنصر «فی الله» یا «فی سبیل الله» بودن هر چند در نگاه اولیه یک امر الهیاتی و سلوکی به نظر میرسد، لیکن در معنای اجتماعی و تمدنی میتواند کارکردهای بزرگ تمدنی داشته باشد و یک خیر کوچک را در سطح یک تمدن اثربخش سازد. هدف از این سیر الهیاتی اجتماعی و الهیاتی تمدنی در مقاله، تبیین مکانیسم کلان شدگی پدیده های اجتماعی از یک سو، و بیان آثار عناصر الهیاتی در عرصه های اجتماعی از سوی دیگر است. در این مقاله برای رسیدن به چنین هدفی بر یک آیه از غرر آیات قرآنی تاکید و تمرکز شده است تا بتوان با خوانشی تمدنی و سیستماتیک از یک آیه، فرایند تمدنی را از منظر الهیات اسلامی نشان داد و آن را در برنامه های تمدنی جهان اسلام توصیه نمود

کلمات کلیدی:

آیه ی سنبله، خوانش تمدنی، خیر بزرگ، خیر متوسط، خیر کوچک، خیر باطل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1402936>

